

अनुसूचित जातीच्या मुलामुलींना शिक्षणासाठी
परदेशी शिष्यवृत्ती - सन २०१३-१४ साठी
विद्यार्थ्यांची निवड करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: इबीसी २०१३/प्र.क्र.२११/शिक्षण-१
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०३२
तारीख: २० नोव्हेंबर, २०१३

वाचा -

- १) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २००३/प्र.क्र.११५/मावक - २, दिनांक ११.६.२००३
- २) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २००४/प्र.क्र.१०२/मावक - २, दिनांक ५.८.२००४
- ३) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २००६/प्र.क्र.३२९/मावक - २, दिनांक १७.६.२००६
- ४) शासन शुध्दीपत्र सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २००६/प्र.क्र.३२९/मावक - २, दिनांक २०.६.२००६
- ५) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २०१०/प्र.क्र.१९४/मावक-२ दिनांक १५.७.२०१०
- ६) शासन शुध्दीपत्र सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २०१०/प्र.क्र.१९४/मावक - २, दिनांक १०.८.२०१०
- ७) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २००९/प्र.क्र.१०३/मावक - २, दिनांक १.११.२०१०
- ८) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २०१०/प्र.क्र.१९४/मावक-२ दिनांक २२.१०.२०१०
- ९) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २०१०/प्र.क्र.१९४/मावक-२ दिनांक २८.१२.२०१०
- १०) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २०१३/प्र.क्र.११/शिक्षण-१ दिनांक १०.१.२०१३
- ११) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २०१३/प्र.क्र.१४१/शिक्षण-१ दिनांक ८.८.२०१३
- १२) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: इबीसी २०१३/प्र.क्र.२११/शिक्षण-१ दिनांक ३०.१०.२०१३

प्रस्तावना -

शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक इबीसी- २००३/प्र.क्र.११५/मावक-२, दिनांक ११.६.२००३ व शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य

व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : इबीसी २००४/प्र.क्र.१०२/मावक - २, दिनांक ५.८.२००४ नुसार अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना परदेशात शिक्षणाची संधी मिळावी व त्यांच्या गुणवत्तेला वाव मिळावा म्हणून विविध विषयांमध्ये परदेशातील नामांकित विद्यापीठातील विविध विद्याशाखेत ज्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश मिळेल तसेच अनुसूचित जातीमधील जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांना परदेशात उच्च शिक्षण घेण्याची संधी उपलब्ध व्हावी, यासाठी शासन निर्णय क्रमांक इबीसी २००९/प्र.क्र. १०३/मावक २ दिनांक २२.१०.२०१० अन्वये सन २०१०-११ या वर्षापासून २५ विद्यार्थ्यांवरून ५० विद्यार्थी संख्या वाढ करण्यात आलेली आहे. दर्जेदार पदव्युत्तर पदवी व डॉक्टरेट अभ्यासक्रमात विशेष प्राविण्य मिळविण्याच्या दृष्टीने तसेच इतर देशातील नविन क्षेत्रामध्ये सुरु असलेल्या संशोधनाचा उपयोग करून घेण्याच्या दृष्टीने या अभ्यासक्रमासाठी देण्यात येणा-या शिष्यवृत्तीमध्ये सुधारणा करून सुधारित नियमावली शासन निर्णय दिनांक १५.७.२०१० व शासन शुध्दीपत्रक दिनांक १०.८.२०१० अन्वये लागू करण्यात आलेली आहे.

२. इबीसी २००९/प्र.क्र. १०३/मावक २ दिनांक २२.१०.२०१० अन्वये पदव्युत्तर पदवी व डॉक्टरेट अभ्यासक्रमासाठी ५० विद्यार्थ्यांना खालीलप्रमाणे शाखानिहाय शिष्यवृत्ती मंजूर करण्याचे निश्चित करण्यात आलेले आहे :-

अ क्र	शाखा	पदव्युत्तर पदवी	डॉक्टरेट
१	कला	-	१०
२	वाणिज्य	-	४
३	विज्ञान	-	६
४	व्यवस्थापन (Management)	८	-
५	अभियांत्रिकी	१०	४
६	वैद्यकीय	८	-
	एकूण	२६	२४

वरीलप्रमाणे परदेशातील नामांकित विद्यापीठातील विविध शाखांमध्ये सन २०१३-१४ मध्ये प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : इबीसी २०१०/प्र.क्र.१९४/मावक-२ दिनांक १५.७.२०१० मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या निवड समितीची दिनांक १६ सप्टेंबर, २०१३ रोजी बैठक झाली. सदर बैठकीत डॉक्टरेट अभ्यासक्रमासाठी पुरेसे विद्यार्थी उपलब्ध न झाल्याने पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांची अंतरपरिवर्तनिय (Interchangeable) म्हणून शिफारस समितीने केली. त्यास अनुसरून जे विद्यार्थी शासन निर्णयातील अटी व शर्तीची पूर्ततेच्या अधीन राहून अशा १४ विद्यार्थ्यांना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांची निवड यादी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट- अ, ब, क व ड मध्ये

जोडलेली आहे. संबंधित विद्यार्थ्यांनी या आदेशाच्या दिनांकापासून दोन आठवड्यात अटी व शर्तीची पूर्तता करणे आवश्यक आहे. जे विद्यार्थी अटी व शर्तीची पूर्तता दिलेल्या कालावधीत पूर्ण करणार नाहीत त्यांची परदेशी शिष्यवृत्तीसाठीची निवड रद्द करण्यात येईल. जे विद्यार्थी अटी व शर्तीची पूर्तता करतील त्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती प्रदान करण्याची कार्यवाही आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी करावी.

२. सदर योजनेअंतर्गत पुढील वर्षाची शिष्यवृत्ती मंजूर करण्याचे तसेच एखाद्या विद्यापीठाच्या शिक्षण शुल्कामध्ये वाढ किंवा घट होत असल्यास त्याबाबत शिष्यवृत्ती मंजूरी करण्याचे अधिकार आयुक्त, समाजकल्याण, आयुक्तालय, पुणे यांना देण्यात येत आहेत.

३. ज्या विद्यार्थ्यांना शासनामार्फत शिष्यवृत्ती मंजूर केली आहे, त्या विद्यार्थ्यांनी त्यांचे शिक्षण संपल्यानंतर देशाची सेवा करणे, त्यांच्या ज्ञानाचा फायदा देशाला करून देणे आवश्यक आहे. या अनुषंगाने संबंधित विद्यार्थ्यांकडून शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यापूर्वी **हमीपत्र (BOND)** लिहून घेणे बंधनकारक राहिल.

४. परदेशात वैद्यकीय अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेतलेली संस्था भारतीय आयुर्विज्ञान परिषद (Indian Medical Council) यांनी मान्यता दिलेली असणे आवश्यक आहे किंवा वैद्यकीय अभ्यासक्रमासाठी परदेशात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनी भारतात पदवी / पदव्युत्तर पदवी घेऊन परत आल्यानंतर भारतीय आयुर्विज्ञान परिषद (Indian Medical Council) यांनी अनिवार्य केलेली परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे. ती परीक्षा उत्तीर्ण न झाल्यास सर्व रक्कम वसूलपात्र असेल, असे **हमीपत्र (BOND)** विद्यार्थ्यांकडून घेण्यात यावे.

५. परदेशातील पदव्युत्तर अभ्यासक्रम विहित कालावधीतच पूर्ण होणे आवश्यक आहे. विद्यार्थ्याने परस्पर विद्यापीठ अथवा अभ्यासक्रम अथवा दोन्हीही बदलल्यास शिष्यवृत्तीची रक्कम संपूर्णतः वसूल करण्यात येईल.

६. (अ) ज्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात आली आहे, त्यांच्या अभ्यासक्रमाच्या एकूण खर्चाच्या रकमेपैकी **प्रथम वर्षाचे** शुल्क, निर्वाह भत्ता व इतर अनुषंगिक खर्च यांची रक्कम संबंधित विद्यापीठाकडून प्रमाणित माहिती प्राप्त करून घेऊन आयुक्त, समाजकल्याण, आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी थेट विद्यापीठास अदा करावी.

(ब) त्यानंतरच्या वर्षाचे शुल्क, निर्वाह भत्ता व इतर अनुषंगिक खर्च याबाबत विद्यापीठाकडून प्रमाणित माहिती आणि विद्यार्थ्यांच्या प्रगती व उपस्थितीबाबतचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून घ्यावी. त्यानुसार आयुक्त, समाजकल्याण, आयुक्तालय, पुणे यांनी शासन निर्णयाप्रमाणे संबंधित वर्षाची अनुज्ञेय शिष्यवृत्ती रक्कम संबंधित विद्यापीठास अदा करावी.

७. याबाबत होणारा खर्च हा "मागणी क्रमांक एन-३, २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण, ०१ - अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७, शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, राज्य योजनांतर्गत योजना (वि.घ.यो.), (०४) (२३), विदेशात विशेष अध्ययन करण्यासाठी अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना राजर्षि शाहू महाराज शिष्यवृत्ती, (२२२५ ३८३ २), ३४ शिष्यवृत्त्या / विद्यावेतन" या लेखाशिर्षाखाली खर्ची घालून त्याखाली केलेल्या सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा. त्याकरीता आयुक्त,

समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

८. हे आदेश शासन निर्णय क्रमांक इबीसी २०१०/प्र.क्र.१९४/मावक-२ दिनांक १५.७.२०१० मधील तरतूदीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३११२०१७२५५१८२२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. पा. लुबाळ)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
२. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव.
३. मा.मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे स्वीय सहाय्यक ,मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे स्वीय सहाय्यक ,मंत्रालय, मुंबई.
५. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव,वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
८. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी.
१०. सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी.
११. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर.
१२. निवासी लेखा परीक्षक, मुंबई/अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
१३. जिल्हा कोषागार अधिकारी,पुणे.
१४. वित्त विभाग, (व्यय १४/अर्थसंकल्प-५),मंत्रालय,मुंबई.
१५. कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ अनुसूचित जाती कल्याण समिती (ड-४), १५ वा मजला, विधानभवन, मुंबई - ४०० ०३२. (५ प्रतीसह).

परिशिष्ट - अ

पीएच.डी. कला शाखा

अ. क्र	विद्यार्थ्याचे नाव	प्रवेश घेतलेल्या विद्यापीठाचे नाव	अभ्यासक्रमाचे नाव	अभ्यासक्रम कालावधी	समितीने घेतलेला निर्णय
१	नितिन वामनराव कांबळे	Marywood University USA	Ph.D. in Human Development	४ वर्षे	खर्च जास्त असल्याने मा. मंत्री, सामाजिक न्याय यांची मान्यता घेण्याच्या अटीच्या अधीन राहून पात्र.
पीएच. डी. - विज्ञान शाखा					
२	मनोज तुकाराम कांबळे	Asian Institute of Technology Thailand	Doctor Aquaculture & Aquatic Resource Management	३ वर्षे	बधंपत्र / हमीपत्र सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
३	दिपाली प्रकाश वर्शीकर	Malaysia University of Science & Technology Malaysia	Ph.D in Biotechnology Programme	३ वर्षे	बधंपत्र / हमीपत्र सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
४	सिमा विजय मेढे	Asian Institute of technology Thailand	Doctor Food Engg.& Bioprocess Tech.	३ वर्षे	बधंपत्र / हमीपत्र सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून

परिशिष्ट - ब

वैद्यकीय पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम

अ क्र	विद्यार्थ्याचे नाव	प्रवेश घेतलेल्या विद्यापीठाचे नाव	अभ्यासक्रमाचे नाव	अभ्यासक्रम कालावधी	समितीने घेतलेला निर्णय
१	डॉ. अखिलेश हेमचंद्र शेवाळे	Griffith University Brisbane Australia	Master of Dental Technology in Prosthetics	१ वर्ष	मूळ हमीपत्र / बंधपत्र सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
२	किरण भाऊराव डोंगरे	La Trobe University Australia	Master of Public Health	२ वर्ष	Income Tax Return सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून

परिशिष्ट - क

व्यवस्थापन पदव्युत्तर पदवी

	व्यवस्थापन पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम				
१	संदेश श्रावण आवाडे	Bangor University UK	MBA Marketing	१२ महिने	नोदणीकृत हमीपत्र / बंधपत्र देण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
२	रत्नदीप प्रकाश मगर	Cardiff Metropolitan University UK	MBA	१ वर्ष	Form No १६ सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
३	सुदर्शन वैजनाथ भालेराव	Fanshawe College Canada	HMT - Hospitality Management	२ वर्ष	साक्षांकित कागदपत्रे सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून

परिशिष्ट - ड

अभियांत्रिकी पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम					
१	कुणाल देविदास जिवने	The State of University of Newyork at Buffalo USA	M. Sc in Management Information System	१ वर्ष	हमीपत्र / बंधपत्र व इतर साक्षांकित कागदपत्रे सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
२	राकेश विश्वनाथ सब्राह	University of Melbourne Australia	Master in Information System	२ वर्ष	जाती प्रमाणपत्र पडताळणीच्या अटीच्या अधीन राहून पात्र -३५
३	विदयुल भागवत तुषारे	The University of Auckland New Zealand	Master of Engineering Food Processing	१ वर्ष	विद्यार्थिनी विवाहित असल्याचे दिसून येते तथापि उत्पन्नाचा दाखला वडिलांचा जोडला आहे. वरील बाबीची खात्री प्रत्यक्ष मुलाखतीद्वारे करून घेण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
४	सारंग सिध्दार्थ कांबळे	University of Reading UK	M Sc - Business Information System	१ वर्ष	वडील नोकरीत आहेत. आयकर विवरणपत्र सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून
५	वैशाली भिमा भालेराव	New York Institute of Technology US	M S Computer Science	२ वर्ष	सक्षम अधिका-याचा दाखला व सन २०१३-१४ चे आयकर विवरणपत्र सादर करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून.